

Nem kell táblabíró politika.

April 10. kezdve e lap hetenként hatszor egy közép nagyságu iven fog megjelenni, és posta útján is megrendelhető.

Előfizetési ár:

April 10-kétől június végeig, Budapesten, házhozhordással 2 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 3 ft. 30 kr.

April 10. september végeig félévre: Budapesten 5 ft. Vidéken postára borítékban 6 ft.

April 10-étől december végeig három évnegyedre:

Budapesten házhozhordással 6 ft. 30 kr., vidékre postán borítékban 8 ft.

Budapesten egy pengő forintjával, egy hónapra szóló előfizetést is elfogadunk.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. pp. fizettetik.

A bécsi kormány hivatalos lapja april 16-ról a következő nevezetes okiratot hozza.

Miután Magyarországon felelős ministerium alakított, melyre az országos pénzügy kezelése bízott, szükségesnek találta a bécsi ministerium az általános statusadósságnak egy részét Magyarországra utalni. Ő felsége ezen indítványt jóváhagyván, a magyarországi főherceg-nádorhoz egy udvari leirást intézett, mely így következik:

„Kedves öcsém, főherceg István!”

E folyó 1848. évi marciusban magyar felelős ministerium alakítása iránt összegyűlt magyar Rendeimhez intézett királyi leiratom következtében, miután a magyar felelős ministerium és annak elfogadtatása felől nyilvános lapok útján, az én nem-magyar statusaimbéli felelős ministeriumom is értesítve lön, ez utóbbi mulhatlanul szükségesnek találta velem abbéli sürgető indítványát közleni, miszerint a nagylelkű magyar nemzettel és képviselőivel ki kell mondatni, hogy az összes osztrák birodalmat nyomó általános statusadósságnak egy része igazságos arányban a magyar korona alatti országokra is vetessék ki.

Mint hogy ezen királyi leiratom által Magyarországnak egyéb tartományaimbéli alaparányában, mint az a pragmática sanctióban meghatározott, semmi változást nem tettem, s tenni nem is akartam, az én nem-magyar tartományaimbéli ministeriumom méltó aggodalma pedig egy nyilvános, s a nagylelkű magyar nemzet nemes gondolkodásmódjának megfelelő nyilatkozat által

könnyen és tüstint megszüntethetik; — mint-hogy továbbá ezt a legközelebb következő országgyűlés bevégezéseig törvényes uton kivinni nem lehet: azért ezennel sürgetve felszólítom kedveltségedet, adja értésükre Magyarország Rendcinek, miszerint elkerülhetlenül szükség, hogy ők birodalmán hitelének fontartására nyilvános nyilatkozatot adjanak, hogy így magyar tartományaimnak e köz-statusadósságbani részvéte által a sejdíthető aggályoknak eleje vételessék. A Rendeknek illy nyilvános nyilatkozata által birodalmának védereje szerfelett gyarapodnék, pedig arra most van legnagyobb szükségünk, és megszilárdítaná azon ragaszkodó bizodalmat a magyar nemzethez, mely új jelét adja ama dicső nagylelkűségének, melyet irányunkban még minden nehéz körülmények közt tanusított.

Illyképen az én hiv magyar nemzetem, mint szinte kedveltség is, kiből a magyar nemzet méltán helyez annyi bizodalmat, az eddig olly testvériesen egyesült tartományaim drága és kívánatos békéjének megzavartatását kikerültetné, s engem pedig igaz szívheli obajtásom szerint a legszorosabb kapcsolatba hozna magával, és igen nagyon lekötelezne.

Személyes tudomásul megemlítem még azt is, hogy ha e statusadósság elvállalása szóvita alá kerülne, kedveltség azon szempontból indulhat ki, hogy Magyarországra az összes birodalomhoz arányozva ez összes statusadósságnak mintegy egy-negyedrészre, azaz évenként 10,000,000 for. esik.

Bécs, april 7. 1848.

Ferdinand k.

Azon perczben, hogy a magyar ministerium megalakításáról szóló törvény királyi szentesítést nyert, minden magyarnak az volt meggyőződése, hogy köztünk, s az örökös tartományok között a fejedelem közös voltán kívül minden más kapcsolat megszűnt.

E pillanatban Magyarország jus publicuma két szóban a legvilágosabban van kimagyarázva.

A nép többségének kifolyása a kormány. A király ötödik Ferdinand. Ezen elv ki van viva. Kivívtuk a törvény útján. Kivívtuk volna a harczmezőn is, vagy mindnyájan meghalunk.

Mit tesz az osztrák kormány, sőt mit tesz maga I. Ferdinand is, az a magyarra többé nem tarthatok.

A király ha praerogativáját gyakorolja, vagy csak szól is a magyar nemzethez, azt csak mint V. Ferdinand teszi, s azt is csak úgy, ha egyik magyar minister aláírja, s azért a nemzet előtt a felelősséget elvállalja.

Ezt ma a reactio érdekében kétségbe vonni, ezt újra a vitatás tárgyává tenni akarni, a szó teljes értelmében contrarevolutio volna.

Az olvasó, ha a feljebb közöltük okiratot át-olvasta, első pillantra látni fogja, mi tervezetük velünk magyarokkal.

Az osztrák ministerium azt, hogy Magyarország a birodalmat sújtó adósságok egy részét elvállalja, elkerülhetlenül szükségesnek nyilatkoztatja ki.

Ez a szó: szükséges, egész nagyszerűségben áll előttünk.

Polgártársak, az osztrák ministerium válaszául előnkbe a legmerészebb alternatívát veti.

Fogadjuk el a status adósságokat, vagy legyen köztünk harcz és háboru.

E szónak szükséges más magyarázata nincsen. E szó legkeményebb ultimatum.

Ha valaha, most kell az országnak erősnek és hatalmasnak lenni.

Néhány nap óta közibünk a nyugalom és béke lelke látszott leszállani, Elbíztuk magunkat, hogy ellenségeink legyőzve vannak. És minden erőnkkel azon voltunk, hogy itthon a lehető legrövidebb idő alatt minden tervezett javításainkat és azok következményeit kivigyük, létrehozzuk.

Mi már az illusiok tündéri vidékein is kezdünk szerte csapongani. Azt hittük, a legújabb törvény megalapította kormányunk függetlenségét. Már pártokról, pártok arányzatairól gondolkotunk. Már a jelen ministerium ellenében egy tisztán radical combinatio is kezdett hirbe jönni, a midőn csendes álmunkból erőszakosan rázatunk fel.

Az első divergentia a ministeri és a radical párt között ma tünt fel először.

A radical párt sürgette a nemzeti gyűlésnek a lehető legrövidebb idő alatt leendő összehívását. És ma a kormány ideiglenes hivatalos lapja ezen eszmét teljes erővel támada meg.

Az eszmét tüzetesen mi mondtuk ki először. A privilegiumon alapuló s jelenleg ministeri kegyekben részesülő lap nem tartotta magas állásán alólinak velünk, bár ignorálva nevünket, egy pár szót váltani; velünk, kik affélékkel mint ők, nem dicsekedhetünk. Kiknek érdemünk csak abban áll, hogy egyszerűen a kövezetről emelkedünk fel. —

Az országgyűlés a lehető legrövidebb, vagy csak majd a rendes téli időkre leendő összehívása ez volt a két pártszinezet között az első divergentia.

A bekövetkehető polemiát a mai bécsi hírek gyökerekben metszék kettébe.

Az osztrák ministerium szerint Magyarországnak, a statusadósságoknak egy részét el kell vállalni. — E ministeri kijelentésre van alapítva az ausztriai császárnak István királyi helytartóhoz irt levele is.

Mi e levelet, bárha az a bécsi kormány hivatalos lapjában a hivatalos rovatban van közölve, még is csak a király magán és családi correspon-

tiajának tartjuk. Több tekintélyt adni annak, mint-hogy azt ministereink közül egyik sem írta alá polgári kötelességünk tilt vissza.

Mi e levelet bátran ignorálhatjuk. Nekünk csak az osztrák ministerium támadó határozata ellen kell felszólalnunk.

Polgártársak, azon emberek, kik ellenünkben illy hangot használnak, még nagy erőben érezhetik magokat, még azok nem tettek le a reményekről, hogy Magyarország a többi tartományoknak tovább is gyarmata és adófizetője legyen.

E kemény hangnak hasonló erejű érczczel kell visszafelelnünk. A mi ministeriumunk, ne tagadjuk, még gyenge. Gyenge eredetében, gyenge állásában, és ha erőt akar szerezni, azt csak a népben keresheti.

Azért tehát, minél előbb országgyűlés. Engedjük a vakmerő kihívásra, hogy maga a nép felelhessen. Szerezzék meg önök a népképviselők bizalmát is. Ha önök e néppel loyálisan bánnak, azok önöket adoptálni fogják — önök most nem egyebek, mint a megyei nagy birtokosok, s néhány kortesfőnök kifolyásai.

De ha önök biznak magukban, és azt hiszik magukról, hogy a nép képviselői előtt is megállhatnak, ne tergiversáljanak. Ne keressenek mindenféle ürügyeket. Ne mondják, hogy ennyi és ennyi dolguk van, ne keressék, hogy sok dolguk legyen. A közönség azt az ugynevezett sok dolgot csak neveti. Azt mondták önökről, hogy három nap kellett hozzá, míg maguknak tentát, pennát, kalamárist és spanyol viaszkot vettek.

Nincs nevetségesebb, mint mikor valaki a nagy és lényeges dolgokat kerüli, s magát apróságok miatt arra rá nem érni mondogatja.

Ha a ministerium a nemzeti gyűlést illy helyzetben össze nem hívja, fél a néptől. Ha fél, nem érdemli, hogy egy óráig hivatalban maradjon.

Ha húzza a dolgot az a megyei ideiglenes törvény végrehajtása a vidéken millió confusiókat fog okozni. Meglátják önök, hogy fognak azok, kik távol a fővárostól minden áron valamit tenni akarnak, restaurálni, törvényt magyarázni, s tán hozni is.

A nemzeti gyűlést össze nem hívni, soha sem volt könnyebb, szükségesebb és halaszthatlanabb, mint most.

Ki tudja, hogy alakulhatnak később a viszonyok. A gyűlést össze nem hívni annyit tesz, mint az országot kockára tenni ki.

Önök késedelmezése olly felelet terhét vonhatná maga után, mellyért, ha valami történni fog, sem önök, sem bárki is a világon eleget tenni képesek soha nem leendnek.

Pest, april 18.

Ma a Pesti Hírlap hivatalos rovatot nyit meg.

Az első rendeletben a belügy-minister az említett lapot, miután jelenleg legtöbb előfizetővel, s így legterjedtebb körrel bir felszólítja, hogy a kormányi rendeleteknek, s a tudatandóknak közléte végett egy hivatalos rovatot engedni sziveskednék.

A második okirat egy proclamatio „Polgártársaink felírásával.” Az egész igen szívetlen szerkezetű. A ministerium kinyilatkoztatja, hogy feladata

nemcsak a közügyeket igazgatni, hanem a fejlődést is előkészíteni és biztosítani, ollyan phrasis, mellyet a hivatalba léptével, török nagy vezér bizvást elmondhat magáról.

A rendelet a magyar független ministerium nevében van kiadva, s a Pesten levő ministerek neveiket külön is aláírák.

A mi azon független epithetont illeti, az már egyszer bizvást elmaradhatna. — A ministerium e szóval úgy van, mint az álnemcek vagy ny arisztokraták azt mindig szájokon hordozzák.

A harmadik rendelet itt következik.

Miután a megyék kormányzása főispánok helyett helytartókra alkotmány ellenesen bizatott;

Miután a megyei főkormányzóknak fizetései a törvényhozás mellőzésével emeltettek föl, és e fölemelt állapotban az országgyűlés kijelentett akaratára ellen tartattak fenn

Ezennel rendeltetik:

1. A megyék főispán-helyettesei hivatalaiktól felmentetnek.

A megyei főispánok fizetései az 1845-ik év előtti állapotba helyeztetnek vissza.

3. Azon utasítás, melly a megyei főispánokra nézve 1845. augusztus 14-éről adatott ki, megszüntetvén, kötelességöknek a törvények rendeltetéhez képesti teljesítésére utasittatnak.

4. Melly megyékben jelenleg főispán nincsen, azokban, addig míg főispán neveztetnék ki, törvény értelme szerint a kormányzás, az alispánt illeti. Pest april 16. 1848.

Szemere Bertalan belügyminister.

E rendelet az országgyűléstől a ministeriumnak hagyományként volt átadva.

Pest, april. 17-én.

A ministeriumban biznunk kell, hogy consolidálhassa magát; e tanácsot halljuk naponkint. S isten látja lelkünket, tán senki sem óhajtja inkább ez üdvös eredményt, mint épen mi.

Szeretnők egyszer látni, hogy mennek dolgaink önkormányzással. —

De épen, mivel azt kívánjuk, hogy erősödjék, mivel óhajtjuk, hogy közbizalom kiséreje őket, azt is jogunk van óhajtani, hogy működéseit olly alapokra állítsa, mellyeknél fogva az általunk óhajtott bizalom lehetséges legyen. —

Igen jól tudjuk mi azt, hogy nem csekély a munka, mellyel meg kell küzdenie, nagy a feladat, mit teljesítenie kell, s igen sajnálnók, ha e nagy csendességből, mellyben jelenleg van, olly organisatióval lépne elő, melly első pillanatban már arra kényszerítene bennünket, hogy a támogatás részünkről lehetetlen legyen.

És itt a baj, mellyen segíteni kell.

A ministerium összeül és határoz; — nem kételkedünk legjobb szándékában; de hol az a jó szándék, melly mindig a forráshoz hasonló eredményeket szült volna? Több szem többet lát, s ha végre fölébredtünk nyolczszázados álmunkból, s önállóságra tudunk vergődni, miért nélkülözzük a nyilvánosságot épen ott, hol arra legtöbb szükség van, épen az organisatióban, melly, kétségkívül, igen nagy, ha nem a legnagyobb tényezője az administratióknak, következőleg alapja a bizalomnak vagy bizalmatlanságnak. —

Hivatalos lapja a ministeriumnak nincs, — ez így soká nem maradhat, ennek eddig sem kellett volna így lenni.

Egyik jobbra húz, a másik balra, s senki sem tudja, merre megy a kormány.

Azt mondják tán némollyek, még kora, lehetetlen, hogy tömérdek munkái közt erről gondoskodhatott volna, — azután még nem is olly nagy veszteség, ha pár nappal később tudjuk meg, mi történt.

Mi a tömérdek munkát illeti, épen az határozhatta volna a ministeriumot arra, hogy mindenekelőtt lapot indítson meg, melly eszközül szolgálhatott volna, hogy a közönség beleszólása által tán több tanácskozások s így több idő kiméltessék meg.

Az utóbbi nézettel sem egyezünk; — késő már azon segíteni, vagy legalább igen nehéz mi megtörtént; még a történetet könnyebb elhárítani.

Bajos, bizalommal lennünk egy olly szerkezetű gépezet iránt, mellybe tán a gépész beleszeretett, de mi hibáit látjuk, s bebonyolított-nak találjuk igen, holott egyszerűbb lehetne.

S a gépész e bizalmatlanság ellenében csak azt sem hányhatja szemünkre: hisz láttatok, mikor épült, miért nem szóltatok akkor?

A tekintetes karok és rendek kétharmada bureau-chef akar lenni. A ministerium kérelmüket megtagadni vagy nem akarja, vagy nem meri.

A nyolcz minister, mintegy 35 — 40 bureau-chefet, másként osztályfőnököt nevez 3500 pft fizetéssel. A 40 főre 140,000 ft.

Ez egy felől igen sok, más részről igen kevés. — Tán ki lehetett volna a differentiat egyenlíteni. Lássuk.

Minden ministerre diametraliter 4 — 5 osztály főnök jut. Pedig minden minister, kivéve a közoktatásit, hol a különböző vallásokért kell valamit tenni, kettővel untig beérte volna. Így a 40 huszra szállhatna. Ezeket aztán ha 5000 frittal fizetnék is, tenne 100,000-et, s maradna 40,000 nyereség.

Ha egy helytartósági tanácsosnak, ki helyett a concipista fogalmazott a practicans kivonatokat tett, a titoknak referált — 2000 ft fizetése volt, egy osztályfőnöknek, ki mozdító ereje tulajdonképp az egésznek, 3500 ft kevés.

Nem mintha az özvegy magában kevés volna, hanem mivel el akarjuk e javítás által érni azt, hogy kevesebb, de alkalmasabb egyéneket kapjon a ministerium.

Vagy sine cura institutumot akar állítani a nyugalmazott táblabírák számára?

Jó lesz bizony, ugyis elég gazdag a status.

Azt is halljuk, hogy egyes ministerek nyakára a többség szavazza a hivatalnokokat, — s hogy a minister mégis felelős lesz.

E gyámoltalan hirt azonban hinni nem akarjuk. —

Polgár szerkesztő!

A hozzánk bizodalmasan átküldött három levelet általolvastuk, s csodáljuk, hogy egy pár szóból álló kitélre szinte másfél ivnyi czáfolattal alkalmatlankodnak a szerkesztőségnek. — Különösen csodáljuk az egyik replicát, mellyet szerzője, — mint írja, — történetesen épen akkor küld be, midőn Tipula védi magát. Magna capita, — az az ingenia — conveniunt.

Ha ezen levelek tudomásképp közöltetnek velünk, fogadja köszönetünket, egyébként azokat censurálni se időnk se akarunk nincsen. — A szabadsajtó volt első, s leghőbb ohajtásunk.

A szerkesztőség véleményünket kéri. — Mi a „Marczius Tizenötödike“-ben foglaltakat sajátunkká tévén, Tipula magán körébe nem avatkozunk, nyilvános élete, — s elveinek korszerűségéről a forradalom alatti köztudomású fellépése, s tettei szolgáljanak biznyságul.

Frank Nagy Verböczysta, Lövész is megengedi.

Henfner maga leköszönvén, az ifjuság, eddigi érdemeit méltányolja. — Megyarul nem beszél jól. —

A levelek kinyomatását már csak üres hozszadalmasságukért sem javalljuk. — Azonban azok ne talán közre bocsáttatván, fentartjuk magunknak saját véleményünket is, — melly a levelek tartalmával ellenkező, — kijelentetni. — Az egyetemi összes ifjuság választmányi üléséből. April, 11-én 1848. Dorogán Jakab, jegyző.

A bécsi bank budai fiók-pénztáránál e napokban szép kir. historia történt. — Nem elég, hogy ott az embert a bankjegyeknek késcdelem nélkül történni kellene, beváltására jól megváratták; hanem ha az ember nagy ügygyel bajjal a fizető asztalhoz juthat is, — a sok türelem jutalmául még jól megpofozzák. — E napokban egy itteni nagykereskedő-ház pénztárnoka, főnöke meghagyásából kisebb bankjegyeket nagyobbakért beváltandó nagy ügygyel bajjal a fizető asztalhoz jutván, az ottani hivatalnok által más napra rendeltetett, mire midőn ez, kívánatát a legnagyobb illendőséggel ismételte volna, tőle nyakán megragadtatott, és fizető a szálából kilóditattott, — erre a megsértett méltóan felindulván, azon salonembert durvaságára emlékeztette, a már eddig is körén túl lépett hivatalnok, méltatlan bánást folytató rakonczátlanságát avval fejezte be, hogy a rendreutásit még arcul is csapta; — ez a szárazan és valóban előadott tény, — a bank, és volt hivatalnokok mostani állásában ez egy igazán szemtelen scandalum; — mit fognak ezen úrfinak előljárói mondani ehhez, nem tudjuk, de kíváncsiak vagyunk reá. Ne hogy itt más e részben ártatlan hivatalnok értessék, megnevezzük a szép madárt — bizonyos Schiller (de nem a nagy Schiller) nevezetű bankhivatali ellenőr.

Minekutánna felelős kormányunk van, figyelmeztetni akarom azt, egy olly anomáliára, melly a legnagyobb elkeseredettséget képes hazánkfiak egy nagy részében előidézni; értem azon botránys anomaliát, melly az V-ik és XXIII. tvcz. — felállított választói megkivántatóságok között létezik.

Tudjuk, hogy a census felállítása, a választói képesség meghatározására és kitapogítására segédeszközül szolgáló módnak tekintetik: feltéve tehát, hogy az volna; nem az következnék-e abból, hogy azon tisztviselők választására, kiknek hatásköre egy egész országra kiterjed, s kiknek választásában tehát, nagyobb

óvatossággal s figyelemmel kell eljárni, nagyobb census szabassék; mint azon tisztviselők választására, kik egy hatóságnak magán ügyei elintézésével bizatnak meg, s nem botránys-e tehát, midőn épen ellenkezőleg, a városi tisztviselő választására nagyobb census van szabva, mint az az országgyűlési képviselőjére nézve. Ugyan is az v. t. cz. 2. §-a és a XXIII. t. cz. 6. §-ából az tűnik ki.

1) Hogy az országgyűlési képviselőt a 20 éves önálló férfi is választhatja; ellenben a városi tisztviselőt csak akkor, ha nagykor, azaz 24 éves. E szerint, a városi tisztviselők választásától, épen azon ifju nemzedék fosztatik meg, melly a kor igényeit leginkább felfogta. Kérdés most már, hogy ez a szabadság érdekében, vagy pedig a régi s a kor igényeitől hátramaradt kis zsarnokok, a mostani városi tisztviselők érdekében történt-e?

2) A városi ház vagy földbirtokos, csak ugy választhat városi képviselőt, ha birtoka kisebb városban 300, — kö. v. 700, — nagyvárosban 1000, — Pest v. 2000 pft ér; ellenben országgyűlési képviselőt mind az választhat, ki 300 pft értékű vagyonnal bir, minden különbség nélkül a városok nagyságát tekintve. Ennélfogva, a nagyobb városoknak számtalan olyan lakosai, kik országgyűlési képviselők választására szükséges képességgel felvannak ruházva, a városi tisztviselők választásánál befolyást nem gyakorolhatnak. És miért nem??? Ezen kérdés megfejtését a táblabírói politicusok bölcsességére bízom.

3) A capacitások, az országgyűlési képviselők választására minden census nélkül felvannak hatalmazva; ellenben városi tisztviselőt csak akkor választhatnak, ha 40, — 60, — 80, — v. 100 pft lakbért tudnak kimutatni, a mint t. i. kicsiny, közep nagy városban v. Pesten laknak. Az illyesféle rendszabályok által pedig, mellyek csak azt mutatják, hogy az értelmiségre milyen kevés tekintet van, a történet tanúsága szerint, az értelmiség képviselőiben csak keseredettség támasztott az ollyan státus ellen, melly jogaitól őket megfosztani elég szűkkeblű volt.

4) Azok, kik a fentebbi osztályokba nem esnek, ha 100 pft évi jövedelmet ki tudnak mutatni országgyűlési képviselőt választhatnak, ellenben városi tisztviselőt csak akkor választhatnak, ha kis városban 200, — kö. vár. 400, — nagy városban 600, — Pest v. 800 pft évi jövedelmet tudnak kimutatni. —

A két törvényczikkelynek összehasonlításából egyébiránt az tűnik ki: hogy a városoktól szóló XXIII. t. cz. kidolgozásánál a városi tanácsok követeli gyakoroltak legnagyobb befolyást, mert az egész t.czikk oda van irányozva: hogy a mostani zárt testületeknek, polgártársaik elnyomására alapított hatalma, továbbra is fentartassék; a mi onnan is kitűnik, minthogy ezen törvényczikkben, a városi választásoknál előfordulandó munkálatok véghezvitelére megbízandó választmány kinevezése is, a 11. §. értelme szerint, nem az összes polgárságra, hanem a mostan uralkodó zárt testületekre nem bizva, és hogy a kijelelést is, nem az összes polgárság meghatalmazottjai, hanem ők fogják megtenni. — Az egész törvényczikk, tehát nem fog mást eredményezni, mint azt, hogy az új választás által, ismét azon emberek jutnak a

városokban hatalomra, kik a városok lakosságán századokon át éreztették bitorlott hatalmuk su-lyát. Ugy vagyok meggyőződve, hogy az a felelős kormánynak szándoka nem lehetett; azért tehát intézkednie kell, hogy ezen anomalia, a mennyire lehet, megszüntessék. Intézkednie kell, már csak azért is, minthogy ő nem csak tetteiért, hanem mulasztásaiért is felelős a nemzetnek; mindenesetre pedig a ministerium hibája, hogy ezen anomalia, melly az országgyűlési képviselők választása közt létezik, meg nem szüntett, mert a ministerium kötelessége lett volna, a városi képviselők választásáról szóló törvényczikkelyt az országgyűlési képviselők választásáról szólóhoz idomítani. Hogy egyébiránt ezen botránys anomalia, sok helyen igen nagy elkeseredettséget fog szülni, az nagyon is valószínű, mert épen azon elvitázhatlan jogától fosztatik meg igen sok városi lakos, mellynek gyakorlata néki leginkább érdekében fekszik.

Nézetem szerint, a ministeriumnak felelősége következtében azon kötelessége háramlik: hogy körlevelek által a városokat felszólítsa, miszerint azon helyhatósági hatalmuknál fogva, a városi tisztviselők választásánál, a választói képességet mind azokra ruházzák, kik országgyűlési képviselők választására képeseknek a törvény által kimondattak; valamint arra is, hogy a választási előmunkálatok megtételére felhatalmazandó választmányok vagy kiküldöttségek, ne a mostani zárt testületek, hanem az összes polgárság által neveztesse ki. Ezt egyébiránt a ministerium érdeke is kívánja; mert ha az nem történik, nagyon lehet attól tartani, hogy ismét ollyan emberek ragadják a városokban a hatalmat magukhoz, kik a régi bureaucraticus rendszer emberei, és a kik ennélfogva hatalmukat, nem a nemzeti szabadelvű kormány támogatására, hanem ha alkalom adja magát elő, reactionális törekvésekre fogják felhasználni. Vegye figyelembe ezt a kormány, mert ha ollyasmi támadna ebből, a mi a közügyre nézve veszélyes, ő lesz érte felelős. —

Jenő Károly.

München april 4.

Az eddigi különféle című postadij, melly a kül és belföldi lapokon sorvasztólóg nehezkedett megszűnt, s helyébe egyszerűsítve, az előfizetési árnak 25 száztolija lép, csak a külföldi lapokra vettethetvén évenként legfellebb 6 pft.

A csekély olvasókörral bíró magyar lapokon annyi mindenféle bel és külföldi terüh fekszik, az előfizetők olly sok taxák és kellemetlenségek után jutnak lapjaikhoz, mikép valóban nem csuda, hogy kedvöket nem veszlik.

Az „Algemeine Zeitung“ bécsi levelezője azt hiszi, hogy Olaszország 4—5 hét alatt ismét Austria kezében leend.

Illyen gyermeki hitű embereket szeretett Metternich, ki maga soha semmit és senkineo sem hitt. —

A milanoi újság márcz. 30-ról írja, hogy Milanoba tódulás érkezett, miszerint a francia kormány a 'jelenlegi lombardiai kormányt' elősmeri, Sardinia fellépését helyesli, egy 60,000-ból álló hadsereget állít fel, melly szükség esetén Olaszország ügyét előmozdítja.

Egy frankfurti levél april 4-ről írja: Dicső ujdonság érkezett Oroszországból. Miklós becégyezik a Lengyelkirályság függetlenségének helyreállításába, királynak a Leuchtenbergi herceget akarja.

A frankfurti republicanus párt egyik vezetőjét Metternichnek hívják. Ha az absolutismus bajnoka már megholt volna, azt volnánk hajlandók hinni, hogy álnok lelke büntetésül küldetett egy szabad értelmű ember testébe.

Morning Chronicle azt mondja a porosz királyról, hogy azért akar császár lenni, mert a királysághoz sem értett.

Az Union lap írja, hogy a Corneille lyceum növendékei megértvén, miszerint az ifju Guizotot — a bukott minister fiát — az érdemlett tanulói jutalomtól megfosztani czéloztatik: az intézet odahagyva, a város házára mentek, ezen igazságtalanság ellen ovást tenni.

Mondjátok még, hogy az ifju kebel önös és türelmetlen; mondjátok még, hogy az ifju vakon vezetetik szenvedélyeitől.

Az atya vétkezik, s bűnét öreg és ifju kárhoztatja, de a fiu érdemeket szerez, jutalmat érdemel, s az érettebb katonák által meg is büntetetik, mert — atya nevét hordozza, a fiatalóság azonban nem hiszen többé azon isteninek költött mondásban, hogy a mindenható meglátogatja az atyák bűneit, fiaikban harmad és negyed éviglen.

A toulousi híres kereset a combettes Cécil meggyilkolásáért vádolt Bonafous Lajos (frére

Leotade) ellen bevégeztetett. E roppant érdekű per még az újabb forradalmak előtt februar elején indított meg, s egész Franciaországban a legnagyobb feszült figyelmet gerjesztett, mert a vádolt egy olly zárdai papnövendék volt, melly már rég óta szolgáltatott botrányos észrevételekre alkalmat.

A vádolt élethosszai fogságra, terhes munkatételre s kitételre ítéltetett.

A napi események óriási nagysága mellett ezen ítélet s az ezt megelőző vizsgálatok érdeme nagy érdeket nem gerjesztett, de az feltűnő, hogy a bírói ítélet szerint a bűnös halálra nem ítéltetett, mert részére némely könnyítő körülmények vétettek föl. Miután a halálos büntetés eltöröltetett, ez indokolás felesleges volt.

Nagy örömmel értesítjük vidéki olvasóinkat a tegnapi dicső napról. A városi közgyűlés Rottenbiller alpolgármester, és Kacsokovics főjegyzőn kívül az egész Magistratust hivatalából letette.

H i r d e t é s e k.

Uj politikai-belletristikai lap!

Folyó april elejétől fogva megjelenik:

REFORM.

Szerkesztők: **Nádaskai és Zerffi.**

E lap rövid, csipős modorban tárgyalja közérdekű kérdéseinket; érdekes átnézetét adja a külföldi mozgalmaknak; szigorú őrszemmél kíséri hazánk' átalakulási életét. Vezérelve: *pártatlan igazság!* Jelszava: *szabadság, egyenlőség, testvérség!*

Megjelenik *csütörtökön és vasárnap*, egyegy iven. — *Havonkint legalább két párisi divatkép vagy más műmelléklettel.*

Előfizetési ára:

Helyben: a folyó évnegyedre 2 ft. 30 kr. a júliustól számítandó fél évre 5 ft. ezüstben.
idélkre: a folyó évnegyedre 3 ft. a júliustól számítandó fél évre 6 ft. ezüstben.

Előfizethetni.

Helyben *alulírtnál* (uri- és kigyóutca sarkán lévő könyvkereskedésében). Vidéken *minden k. postahivatalnál.*

Pest, april 6. 1848.

Emich Gusztáv, kiadó.

Szabad királyi Pest város hatósága részéről közhírré tétetik, hogy miután a ns vármegye husárszabás jogáról lemondott, e város kebelében f.

é. május 1-ső napjától kezdve nemcsak apróbb-nemű u. m. juh, ürü, bárány s borju, hanem szarvasmarhahúst is szabad lesz mindenkinek a kijelölendő helyeken s megalapítandó rendőri szabályok korlátai között kivágni. Kelt Pesten az 1848. évi aprilis 8-án tartott városatósági közgyűlésből. —
Szepessi Ferencz, polgm.
Kacsokovics Lajos, főjegyző.

A nagy mlgu magyar kir. helytartó tanács utján 1847-ik évi juniushó 22-én 25,890 sz. alatt intézvényezett legfelsőbb határozat szerint a pesti Medárd országos vásár határnapjának mindenkor 8 nappal későbbre halasztása ő cs. királyi fölsége által a magyar gazdasági egyesületnek a gyapju eladás megkönnyítése tekintetéből felterjesztett kívánatára kegyelmesen megengedtetvén, ennek következtében az említett országos vásár ezentul mindig Medárd napja után következő hétben, az elővásár pedig magában Medárd hetében leszen tartandó, s ezen szabályhoz képest már a f. évi május 28-ra esendett elővásár 8 nappal később, azaz juniús 4-én fog kezdődni. Mi is ezenel közhírré tétetik. Kelt Pesten 1848-dik évi aprilis 11-kén.
Szepessy Ferencz, polgm.
Kacsokovics Lajos, főjegyző.

Nyelvtanításról, melly által mindenféle nyelv-uj és igen könnyű módon taníttathatik ugyan, de itt csak francia nyelv taníttatik, magyar-német előadással.

Az oktatás írva történik, semmit sem kell könyv nélkül tanulni, s így a jó és gyors írás magától jő. A tanítvány mondatszerkesztésen kezd a tanulást, s így az egész nyelvtanulást könyv nélkül bevégezi, csupán az mutatatik neki könyvben, mit már jól tud, s még írni és olvasni is saját kéziratából tanul.

Itt e tárgyat bővebben nem fejtegethetjük, de a tanítási órákon jelen leendő szülék és előljárók meggyőződendnek arról, hogy e gondolkozó tanítás a tanítványokra igen nagy hatást gyakorol.

Nem kell attól tartani, hogy itt a gyermekek nyelveket és nyelvtant tanulván, utoljára azt hienedik, hogy mihelyt helyesen irnak, már ki vannak tanulva; a tanítási díjtól sem kell megijedni, mint ha ide csak gazdagok járulhatnának, szegények is járulhatnak ide, annyival is inkább, mert a tanítványok sokasága az egészre nézve nem ártalmas. —

Hatéves leánykák és gyermekek fölvetetnek minden előismeret nélkül, hanem mindegyik nem külön taníttatik. Kalaputca, fölépcsőzet, első ajtó.
Szaller Teréz.

Megjelenik e lap **minden nap este.** Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle nyomdában (Al-Dunator Piaristák épülete) és Emich Gusztáv könyvkereskedésében. — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM ÁRA 3 kr. pp.**